

รายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖
ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

รายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖
ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบรายงานการเงินของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า ยกเว้นผลกระทบจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญตามที่กล่าวไว้ในวรรคก่อนในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข รายงานการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด

เกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

การแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ

1. ลูกหนี้การค้า ที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 จำนวน 92,130,577.95 บาท จากการตรวจสอบ พบว่า หน่วยงานไม่ได้บันทึกลดบัญชีลูกหนี้เมื่อได้รับชำระค่ารักษาพยาบาล จำนวน 57,516,209.60 บาท แต่นำไปบันทึกบัญชีเจ้าหนี้อื่นบุคคลภายนอกด้วยจำนวนเดียวกัน นอกจากนี้หน่วยงานไม่ได้บันทึกรายการลูกหนี้เมื่อมีการให้บริการผู้ป่วยสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สิทธิ UC) จำนวน 2,042,936.00 บาท การบันทึกรายการดังกล่าวจึงไม่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ ซึ่งหากหน่วยงานได้ปรับปรุงรายการจะส่งผลให้การแสดงยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 ของบัญชีลูกหนี้การค้าลดลง จำนวน 55,473,273.60 บาท บัญชีเจ้าหนี้อื่นระยะสั้นลดลงจำนวน 57,516,209.60 บาท และบัญชีรายได้จากการขายและบริการสูงขึ้น จำนวน 2,042,936.00 บาท

2. สินค้าคงเหลือ ที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 จำนวน 94,130,022.63 บาท จากการตรวจสอบ พบว่า หน่วยงานไม่ได้บันทึกสินค้าคงเหลือของโรงพยาบาลสาขาของหน่วยงาน จำนวน 21,982,218.12 บาท ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ ซึ่งหากปรับปรุงจะส่งผลให้บัญชีสินค้าคงเหลือสูงขึ้น และบัญชีต้นทุนขายสินค้าและบริการลดลงด้วยจำนวนเดียวกันตามที่กล่าวไว้ข้างต้น นอกจากนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้เคยแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขต่อรายงานการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565 รายการสินทรัพย์หมุนเวียนประเภทสินค้าคงเหลือที่แสดงมูลค่าต่ำไป จำนวน 100,693,721.88 บาท และค่าใช้จ่ายแสดงสูงไปด้วยจำนวนเดียวกัน เนื่องจากหน่วยงาน

๖๖

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ไม่ได้บันทึกรายการตรวจนับพัสดุคงเหลือประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อรายงานการเงินงวดปัจจุบันจึงมีเงื่อนไขในเรื่องนี้ด้วย เนื่องจากมีผลกระทบต่อการเปรียบเทียบตัวเลขงวดปัจจุบันกับตัวเลขเปรียบเทียบ ทั้งนี้ ข้อผิดพลาดดังกล่าวไม่กระทบงบการเงินปีปัจจุบันอย่างมีสาระสำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบรายงานการเงินในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากหน่วยงานงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและประมวลจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี รวมถึง มาตรฐานเรื่องความเป็นอิสระ ที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี (ประมวลจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบรายงานการเงิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและประมวลจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินหมายเหตุที่ 2 เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน ซึ่งรายงานการเงินของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกไม่ได้รวมรายการการเงินของทุนหมุนเวียนที่ไม่เป็นนิติบุคคล คือ กองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ที่อยู่ภายใต้การกำกับของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมิได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขในเรื่องนี้

ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อรายงานการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนอรายงานการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำรายงานการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของหน่วยงานในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องตามความเหมาะสม และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่มีข้อกำหนดในกฎหมายหรือเป็นนโยบายรัฐบาลที่จะเลิกหน่วยงานหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

๕๖

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบรายงานการเงิน

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่ารายงานการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้รายงานการเงินจากการใช้รายงานการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในรายงานการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงผล การแสดงผลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน

- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของหน่วยงาน

- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร

- สรุปร่วมกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปร่วมกับความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของหน่วยงานในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในรายงานการเงินที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้หน่วยงานต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง

- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของรายงานการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่ารายงานการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สื่อสารกับผู้บริหารในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบ รวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พบในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางสาวชุตินา วัฒนเมธี)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินและบริหารพัสดุที่ 23

(นางสาววิชัย อัครสิทธิกิจ)

นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการพิเศษ

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2566	2565 (ปรับปรุงใหม่)
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	40,948,100.90	49,834,712.32
ลูกหนี้การค้า	6	92,130,577.95	29,925,607.60
ลูกหนี้อื่นระยะสั้น	7	680,651.93	953,771.81
ลูกหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น		15,060.00	9,060.00
สินค้าคงเหลือ	8	94,130,022.63	-
วัสดุคงเหลือ	9	771,202.92	1,267,516.40
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		228,675,616.33	81,990,668.13
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	10	382,695,538.71	354,856,532.56
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	11	5,196,058.00	7,696,275.37
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		387,891,596.71	362,552,807.93
รวมสินทรัพย์		616,567,213.04	444,543,476.06

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

ลงชื่อ.....

(นางเอ็นดู วิโรปะนะ)

เลขานุการกรม

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ลงชื่อ.....

(นายทวีศิลป์ วิษณุโยธิน)

อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2566	2565
หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้การค้า		14,434,164.71	21,578,419.46
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น		16,096.93	110,639.26
เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น	12	72,503,323.02	28,473,680.43
เงินรับฝากระยะสั้น	13	2,397,484.55	4,908,545.79
รวมหนี้สินหมุนเวียน		<u>89,351,069.21</u>	<u>55,071,284.94</u>
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เงินอุดหนุนราชการรับจากคลังระยะยาว		1,000,000.00	1,000,000.00
เงินรับฝากระยะยาว	14	90,000.00	90,000.00
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว		170,498.40	281,398.29
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		<u>1,260,498.40</u>	<u>1,371,398.29</u>
รวมหนี้สิน		<u>90,611,567.61</u>	<u>56,442,683.23</u>
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
ทุน		64,690,527.98	64,690,527.98
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	16	461,265,117.45	323,410,264.85
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		<u>525,955,645.43</u>	<u>388,100,792.83</u>
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		<u>616,567,213.04</u>	<u>444,543,476.06</u>

รป

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการการเงินนี้

ลงชื่อ.....

(นางเอ็นดู วิโรปะนะ)

เลขานุการกรม

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ลงชื่อ.....

(นายทวีศิลป์ วิชญ์โยธิน)

อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
 งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2566	2565
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	18	421,433,200.31	605,456,489.83
รายได้จากเงินกู้และรายได้อื่นจากรัฐบาล		-	5,298,210.00
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	19	178,880,567.04	105,556,639.29
รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค		1,056,557.30	171,618.99
รายได้อื่น	20	23,761,087.17	22,155,552.48
รวมรายได้		625,131,411.82	738,638,510.59
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	21	185,903,078.56	168,991,946.17
ค่าบำเหน็จบำนาญ	22	38,749,675.85	34,454,613.72
ค่าตอบแทน		1,221,302.00	2,981,957.50
ค่าใช้จ่าย	23	139,854,624.87	237,789,121.32
ค่าวัสดุ		22,404,181.19	233,766,549.99
ค่าสาธารณูปโภค	24	13,911,305.37	11,315,296.76
ต้นทุนขายสินค้าและบริการ		115,142,640.97	-
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	25	43,746,913.64	40,512,908.56
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค	26	50,000,000.00	8,150,937.00
ค่าใช้จ่ายอื่น	27	2,045,551.00	5,964,650.88
รวมค่าใช้จ่าย		612,979,273.45	743,927,981.90
รายได้สูง(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		12,152,138.37	(5,289,471.31)

๙๖

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

ลงชื่อ:.....

(นางเอ็นดู วิระประนง)

เลขานุการกรม

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ลงชื่อ:.....

(นายทวีศิลป์ วิษณุโยธิน)

อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566

(หน่วย : บาท)

หมายเหตุ	ทุน	รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม	รวมสินทรัพย์ สุทธิ/ส่วนทุน
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 ตามที่รายงานไว้เดิม	64,690,527.98	328,338,674.44	393,029,202.42
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	-	361,061.72	361,061.72
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 หลังการปรับปรุง	64,690,527.98	328,699,736.16	393,390,264.14
รายได้(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	-	(5,289,471.31)	(5,289,471.31)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2565	64,690,527.98	323,410,264.85	388,100,792.83
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 ตามที่รายงานไว้เดิม	64,690,527.98	323,410,264.85	388,100,792.83
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	17	-	125,702,714.23
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 หลังการปรับปรุง	64,690,527.98	449,112,979.08	513,803,507.06
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	-	12,152,138.37	12,152,138.37
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	64,690,527.98	461,265,117.45	525,955,645.43

รช

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

ลงชื่อ.....

(นางเอ็นดู วิระปะนะ)

เลขานุการกรม

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ลงชื่อ.....

(นายทวีศิลป์ วิษณุโยธิน)

อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566

หมายเหตุที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เป็นส่วนราชการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่ความรับผิดชอบหลักในการพัฒนาวิชาการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยคุ้มครอง อนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ส่งเสริมและพัฒนาการจัดระบบความรู้ และส่งเสริมมาตรฐานด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกให้ทัดเทียมกับการแพทย์แผนปัจจุบัน และนำไปใช้ในระบบสุขภาพอย่างมีคุณภาพและปลอดภัย เพื่อเป็นทางเลือกแก่ประชาชนในการดูแลสุขภาพ

หน่วยงานมีสถานที่ตั้งอยู่ในบริเวณกระทรวงสาธารณสุข ถนนติวานนท์ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000 โดยไม่มีหน่วยงานย่อยในส่วนภูมิภาค

กรอบกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ได้แก่ แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2560-2565, พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. 2562

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 หน่วยงานได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี จำนวน 301,140,000 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 278,434,300 บาท) โดยแยกเป็นงบลงทุน จำนวน 62,278,800 บาท และงบประจำ จำนวน 238,861,200 บาท เพื่อใช้จ่ายในแผนงานบุคลากรภาครัฐ แผนงานพื้นฐานด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ แผนงานยุทธศาสตร์สร้างเสริมให้คนมีสุขภาวะที่ดี แผนงานบูรณาการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย และได้รับการจัดสรรงบกลางเพิ่มเติมในแผนงานบุคลากรภาครัฐ จำนวน 4,393,836.38 บาท และได้รับโอนงบประมาณเบิกแทนจากหน่วยงานอื่น จำนวน 2,100,000 บาท

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เป็นหน่วยงานที่มีหน่วยเบิกจ่ายอยู่ในส่วนกลาง จำนวน 1 หน่วยเบิกจ่าย และไม่มีหน่วยเบิกจ่ายในส่วนภูมิภาค และมีเงินทุนหมุนเวียนภายใต้ความรับผิดชอบ จำนวน 1 ทุน คือ กองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย รายการบัญชีของทุนหมุนเวียนดังกล่าว ไม่ได้นำมาแสดงรวมอยู่ในรายงานการเงินของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ฉบับนี้

หมายเหตุที่ 2 เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน

รายงานการเงินของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกฉบับนี้จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 รายการที่ปรากฏในรายงานการเงินฉบับนี้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้ รวมถึงหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ และแสดงรายการในรายงานการเงินตามแนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำรายงานการเงินประจำปี ตามหนังสือ

หมายเหตุที่ 2 เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน (ต่อ)

กระทรวงการคลัง ที่ กค 0410.2/ว 15 ลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2563 และเรื่องรูปแบบการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานรัฐ ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.2/ว 479 ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2563

รายงานการเงินนี้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิม เว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

หลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจะต้องจัดทำรายงานการเงินแสดงภาพรวมของหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายใต้สังกัด ทั้งเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินอื่นใด รวมทั้งการก่อหนี้ ทั้งนี้ การจัดทำรายงานการเงินรวมของหน่วยงานของรัฐต้องรวมทุนหมุนเวียนที่ไม่เป็นนิติบุคคลที่มีกฎหมายกำหนดให้จัดทำรายงานการเงินแยกต่างหาก ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 35 เรื่อง รายงานการเงินรวม เมื่อมีการประกาศใช้ อย่างไรก็ตาม กระทรวงการคลังยังมีได้ประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 35 เรื่อง รายงานการเงินรวม เป็นผลให้รายงานการเงินของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกไม่ได้รวมรายงานการเงินของทุนหมุนเวียนที่ไม่เป็นนิติบุคคล คือ กองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ที่อยู่ภายใต้การกำกับของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ข้อมูลทางการเงินของกองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยที่ไม่ได้นำมารวมในรายงานการเงินของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มีรายละเอียดดังนี้

งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน	2566	2565
สินทรัพย์หมุนเวียน	54,897,472.90	61,631,534.15
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	189,173.13	217,301.59
หนี้สินหมุนเวียน	2,995,446.81	3,247,353.17
สินทรัพย์สุทธิ	52,091,199.22	58,601,482.57
งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน	2566	2565
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน		
รายได้	50,491,464.67	10,614,901.46
ค่าใช้จ่าย	57,001,748.02	62,835,118.96
รายได้สูง(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ	6,510,283.35	(52,220,217.50)

รอบระยะเวลาบัญชีเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคมของปีปัจจุบันถึงวันที่ 30 กันยายนของปีถัดไป

๙

หมายเหตุที่ 3 มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายบัญชีภาครัฐฉบับใหม่

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กระทรวงการคลังไม่ได้ประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ และไม่ได้ประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่ปรับปรุงใหม่

หมายเหตุที่ 4 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสด หมายถึง เงินสดในมือ เช็ค ดราฟต์และธนาคัติ หน่วยงานจะรับรู้เงินสดและเงินฝากธนาคารในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้ และแสดงรายการดังกล่าวไว้ในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในงบแสดงฐานะการเงิน

เงินทดรองราชการ คือ เงินที่หน่วยงานได้รับจากรัฐบาลเพื่อทดรองจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อยในการดำเนินงานของหน่วยงานตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ การใช้จ่ายเงินทดรองราชการจะบันทึกควบคุมโดยทะเบียน ยอดบัญชีเงินทดรองราชการจะเป็นยอดคงที่ตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ เมื่อหน่วยงานใช้จ่ายเงินทดรองราชการแล้ว จะรวบรวมหลักฐานการจ่ายเพื่อเบิกเงินงบประมาณมาขอใช้เงินทดรองราชการ หน่วยงานจะบันทึกรับรู้เงินทดรองราชการเมื่อได้รับเงินควบคู่ไปกับการบันทึกเงินทดรองราชการรับจากคลังและให้แสดงรายการเงินทดรองราชการในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในงบแสดงฐานะการเงิน

รายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูงซึ่งพร้อมที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดในจำนวนเงินที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกับมูลค่าเดิม ซึ่งความแตกต่างในมูลค่าดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญ

เงินฝากคลัง หมายถึง เงินนอกงบประมาณที่หน่วยงานฝากไว้กับกระทรวงการคลัง หน่วยงานจะรับรู้เงินฝากคลังในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้ โดยแสดงรายการเงินฝากคลังในเงินสดและเทียบเท่าเงินสดในงบแสดงฐานะการเงิน

4.2 ลูกหนี้การค้า

ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการ หมายถึง จำนวนเงินที่หน่วยงานมีสิทธิได้รับชำระจากบุคคลภายนอกหรือหน่วยงานอื่นซึ่งเกิดจากการขายสินค้าและบริการอันเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานปกติของหน่วยงาน หน่วยงานจะรับรู้ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับโดยตั้งบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ส่วนที่คาดว่าจะไม่สามารถเรียกเก็บได้ การประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในย่อหน้าที่ 81 ถึง 82 สำหรับการแสดงรายการลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการ ให้แสดงมูลค่าสุทธิตามบัญชีในรายการลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน และให้เปิดเผยจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เป็นรายการหักจากลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

4.3 ลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้เงินยืม หมายถึง ลูกหนี้ภายในหน่วยงานกรณีให้ข้าราชการ พนักงาน หรือเจ้าหน้าที่ยืมเงินไปใช้จ่ายในการปฏิบัติงานโดยไม่มีดอกเบี้ย เช่น ลูกหนี้เงินงบประมาณ ลูกหนี้เงินนอกงบประมาณ แสดงตามมูลค่าที่จะได้รับโดยไม่ตั้งบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

หมายเหตุที่ 4 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

4.4 สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือ หมายถึง สินทรัพย์ซึ่งมีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

- อยู่ในรูปของวัตถุดิบ หรือวัสดุที่มีไว้เพื่อใช้ในกระบวนการผลิตสินค้า
- ถือไว้เพื่อขายตามลักษณะการดำเนินงานตามปกติของหน่วยงาน
- อยู่ในระหว่างกระบวนการผลิตเพื่อให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป เพื่อขาย

สินค้าคงเหลือวัดมูลค่าด้วยราคาทุนตามวิธีเข้าก่อนออกก่อน

4.5 วัสดุคงเหลือ

วัสดุคงเหลือ หมายถึง สินทรัพย์ที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติ โดยทั่วไปมีมูลค่าไม่สูง และไม่มีลักษณะคงทนถาวร หน่วยงานวัดมูลค่าวัสดุคงเหลือในราคาทุนตามวิธีเข้าก่อนออกก่อน

4.6 อาคาร และอุปกรณ์

หน่วยงานแสดงรายการอาคาร และอุปกรณ์ตามราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม

หน่วยรับรู้รายการอุปกรณ์ เฉพาะรายการที่มีมูลค่าขั้นต่ำต่อหน่วยหรือต่อชุดตั้งแต่ 10,000 บาท ขึ้นไป ยกเว้นรายการที่ได้มาก่อนปี 2563 รับรู้เป็นอุปกรณ์เมื่อมูลค่าขั้นต่ำตั้งแต่ 5,000 บาท ขึ้นไป

ราคาทุนรวมต้นทุนทางตรงที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์ เพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพและสถานที่ที่พร้อมจะใช้งานได้ตามความประสงค์ของฝ่ายบริหาร ราคาทุนของสินทรัพย์ที่ก่อสร้างขึ้นเองประกอบด้วยต้นทุนค่าวัสดุ ค่าแรงงานทางตรง และต้นทุนทางตรงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์

ส่วนประกอบของรายการอาคาร และอุปกรณ์แต่ละรายการที่มีรูปแบบและอายุการให้ประโยชน์ที่แตกต่างกัน และมีต้นทุนที่มียุทธศาสตร์จะบันทึกส่วนประกอบนั้นแยกต่างหากหากจากกัน

ต้นทุนที่เกิดขึ้นในภายหลัง ต้นทุนในการเปลี่ยนแทนส่วนประกอบจะรับรู้เป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของรายการอาคาร และอุปกรณ์ เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการเพิ่มขึ้นจากรายการนั้น และสามารถวัดมูลค่าต้นทุนของรายการนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ และตัดมูลค่าของชิ้นส่วนที่ถูกเปลี่ยนแทนออกจากบัญชีด้วยมูลค่าตามบัญชี ส่วนต้นทุนที่เกิดขึ้นในการซ่อมบำรุงอาคาร และอุปกรณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น

ค่าเสื่อมราคาบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ (ดูตารางการกำหนดอายุการใช้งานและอัตราค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวรตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.7/ว 43 ลงวันที่ 29 มกราคม 2562 เรื่อง คู่มือการบัญชีภาครัฐเรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์) ดังนี้

อาคารถาวร	15-40	ปี
อาคารชั่วคราว/โรงเรือน	8-15	ปี
สิ่งก่อสร้างใช้คอนกรีตเสริมเหล็กหรือโครงเหล็กเป็นส่วนประกอบหลัก	15-25	ปี
สิ่งปลูกสร้างใช้ไม้หรือวัสดุอื่น ๆ เป็นส่วนประกอบหลัก	5-15	ปี
ครุภัณฑ์สำนักงาน	3-12	ปี
ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง	5-30	ปี

หมายเหตุที่ 4 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

4.6 อาคาร และอุปกรณ์ (ต่อ)

ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	5-10	ปี
ยกเว้น เครื่องกำเนิดไฟฟ้า	15-20	ปี
ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	5-10	ปี
ครุภัณฑ์การเกษตร	2-10	ปี
ครุภัณฑ์โรงงาน	2-10	ปี
ครุภัณฑ์ก่อสร้าง	2-10	ปี
ครุภัณฑ์สำรวจ	5-10	ปี
ครุภัณฑ์การแพทย์และวิทยาศาสตร์	5-15	ปี
ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	3-5	ปี
ครุภัณฑ์การศึกษา	2-5	ปี
ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	2-5	ปี
ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับสินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง		

4.7 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้แก่ ต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมถึงระบบงานต่าง ๆ และต้นทุนเว็บไซต์ ทั้งที่ได้มาจากการจัดซื้อ และการจ้างพัฒนาขึ้น โดยหน่วยงาน มีสิทธิ์ควบคุมการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์นั้น และคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพ ในการให้บริการจากสินทรัพย์นั้นเกินกว่าหนึ่งปี หน่วยงานแสดงรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามราคาทุน หักค่าตัดจำหน่ายสะสม

ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ 2-20 ปี

4.8 รายได้จากเงินงบประมาณ

รายได้จากเงินงบประมาณรับรู้ตามเกณฑ์ ดังนี้

- 1) กรณีที่เบิกจ่ายเงินเข้าบัญชีของหน่วยงานเพื่อนำไปจ่ายต่อให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินของหน่วยงาน รับรู้รายได้จากเงินงบประมาณเมื่อได้ส่งคำขอเบิกเงินกับคลัง
- 2) กรณีที่เบิกหักผลึกส่งหรือเบิกจ่ายตรงจากรัฐบาลให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินของหน่วยงาน โดยหน่วยงานไม่ได้รับตัวเงิน รับรู้รายได้จากเงินงบประมาณเมื่อได้รับอนุมัติคำขอเบิกเงินจากคลัง

๕๖

หมายเหตุที่ 4 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

4.9 รายได้จากเงินกู้ของรัฐบาล

หน่วยงานรับรู้รายได้จากเงินกู้ของรัฐบาล ดังนี้

- 1) เมื่อได้รับเงินในกรณีที่แหล่งเงินกู้จ่ายเงินกู้ ให้กับหน่วยงานโดยตรง หรือ
- 2) รับรู้รายได้พร้อมกับรับรู้ค่าใช้จ่ายในกรณีที่แหล่งเงินกู้จ่ายเงินตรงให้แก่เจ้าหน้าที่ หรือ
- 3) รับรู้เมื่อได้รับอนุมัติคำขอเบิกเงินจากคลังในกรณีที่หน่วยงานเบิกจ่ายเงินกู้ฝากคลัง

4.10 รายได้จากการขายสินค้าและบริการ

หน่วยงานรับรู้รายได้จากการขายสินค้าเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อดังต่อไปนี้

1) หน่วยงานได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว

2) หน่วยงานสามารถวัดมูลค่าของจำนวนรายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือ

4.11 รายได้แผ่นดิน

รายได้แผ่นดินเป็นรายได้ของรัฐบาลที่หน่วยงานได้รับและจะต้องนำส่งคลัง หน่วยงานรับรู้เงินรายได้แผ่นดินเมื่อได้รับรายได้ และเนื่องจากรายได้แผ่นดินเป็นรายได้ที่หน่วยงานไม่สามารถนำมาใช้จ่ายในการดำเนินงานได้ ดังนั้น ณ วันสิ้นสุดรอบระยะเวลารายงาน หน่วยงานจะปิดบัญชีรายได้แผ่นดินและบัญชีรายได้แผ่นดินนำส่งคลังไปเข้าบัญชีรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง เพื่อแสดงภาระผูกพันที่หน่วยงานจะต้องนำเงินส่งคลังในงวดบัญชีถัดไป

4.12 รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค

รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค เป็นส่วนหนึ่งของรายการโอนตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 23 เรื่อง รายได้จากรายการไม่แลกเปลี่ยน คือ การโอนทรัพยากรจากหน่วยงานหนึ่งไปยังอีกหน่วยงานหนึ่ง โดยไม่ได้ให้สิ่งตอบแทนที่มีมูลค่าใกล้เคียงกันเป็นการแลกเปลี่ยน และไม่ใช้รายการทางภาษี

รายได้จากการอุดหนุนและบริจาคที่มีเงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอนรับรู้เป็นรายได้รอการรับรู้ เมื่อได้รับเงินและทยอยรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ทำตามเงื่อนไขที่กำหนด สำหรับรายได้จากการอุดหนุนและบริจาคที่ไม่มีเงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอน ไม่ว่าจะมียกข้อจำกัดของสินทรัพย์ที่โอนหรือไม่ รับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับสินทรัพย์รับโอนที่เป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้สินทรัพย์

ข้อจำกัดของสินทรัพย์ที่โอน ไม่รวมถึงข้อกำหนดให้ต้องคืนสินทรัพย์ที่รับโอนหรือประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการอื่นที่ต้องคืนให้แก่ผู้โอน ถ้าไม่ใช้สินทรัพย์ตามที่ระบุไว้ ดังนั้น เมื่อเริ่มมีสิทธิ์ควบคุมสินทรัพย์ภายใต้ข้อจำกัด ผู้รับโอนไม่ได้มีภาระผูกพันในปัจจุบันที่จะต้องโอนประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการให้แก่บุคคลที่สาม เมื่อผู้รับโอนทำผิดข้อจำกัด ผู้โอนหรือฝ่ายอื่นอาจมีทางเลือกในการใช้บทลงโทษต่อผู้รับโอน ดังนั้น เมื่อหน่วยงานได้รับสินทรัพย์ตามข้อจำกัดจึงรับรู้รายได้ทันที

วง

หมายเหตุที่ 4 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

เงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอน กำหนดให้หน่วยงานจะต้องใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการของสินทรัพย์ตามที่ระบุไว้ หรือต้องคืนประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการแก่ผู้โอนในกรณีที่ผิดเงื่อนไขนั้น ดังนั้น หน่วยงานผู้รับโอนสินทรัพย์จึงมีภาระผูกพันในปัจจุบันที่ต้องส่งมอบประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการแก่บุคคลที่สามเมื่อเริ่มมีสิทธิ์ควบคุมสินทรัพย์ที่อยู่ภายใต้เงื่อนไข ทั้งนี้เป็นเพราะผู้รับโอนไม่สามารถหลีกเลี่ยงกระแสไหลออกของทรัพยากร เนื่องจากมีข้อกำหนดให้ใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ในการส่งมอบสินค้าหรือบริการให้แก่บุคคลที่สามหรือไม่เช่นนั้นต้องส่งคืนประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการให้แก่ผู้โอน ดังนั้นเมื่อผู้รับโอนเริ่มรับรู้สินทรัพย์ตามเงื่อนไข จึงเกิดหนี้สินขึ้นด้วย

หมายเหตุที่ 5 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
เงินตรงราชการ	1,000,000.00	1,000,000.00
เงินฝากสถาบันการเงิน	27,308,877.75	31,064,471.62
เงินฝากคลัง	12,639,223.15	17,770,240.70
รวม เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	40,948,100.90	49,834,712.32

เงินฝากคลัง จำนวน 12,639,223.15 บาท (ปี 2565 จำนวน 17,770,240.70 บาท) เป็นเงินนอกงบประมาณที่มีข้อจำกัดในการใช้จ่ายเพื่อจ่ายต่อไปให้บุคคลหรือหน่วยงานอื่นตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในกฎหมายอันเป็นที่มาของเงินฝากคลั้่งนั้น หน่วยงานไม่สามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของหน่วยงานตามปกติได้ แต่มีหน้าที่ถือไว้เพื่อจ่ายตามวัตถุประสงค์ของเงินฝากคลั้่ง ดังนี้

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
เงินฝากคลั้่ง		
- เงินอุดหนุนที่ได้รับจากความช่วยเหลือต่าง ๆ	5,840,954.83	9,257,574.25
- เงินทุนวิจัย	4,625,903.47	4,827,882.56
- เงินประกันสัญญา	2,172,364.85	3,684,783.89
รวม	12,639,223.15	17,770,240.70

5/6

หมายเหตุที่ 6 ลูกหนี้การค้า

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
ลูกหนี้การค้า	92,130,577.95	29,925,607.60
รวม ลูกหนี้การค้า	92,130,577.95	29,925,606.60

ลูกหนี้การค้า จำนวน 92,130,577.95 บาท เป็นลูกหนี้ที่เกิดจากการให้บริการรักษาพยาบาลของโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน ตามสิทธิให้บริการ และจากการขายน้ำมันกัญชาให้แก่บุคคลภายนอกของกองพัฒนายาแผนไทยและสมุนไพร ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
1. ลูกหนี้การค้ารักษา - จ่ายตรง กรมบัญชีกลาง		78,692,410.00
2. ลูกหนี้การค้ารักษา - จ่ายตรง กรุงเทพมหานคร		3,595,959.40
3. ลูกหนี้การค้ารักษา - จ่ายตรง อปท.		8,321,400.55
4. ลูกหนี้การค้ารักษา - จ่ายตรง บุคลากร สปสช.		597,733.00
5. ลูกหนี้การค้ารักษา - จ่ายตรง ผู้ตรวจการแผ่นดิน		119,057.00
6. ลูกหนี้การค้ารักษา - จ่ายตรง สปสช.-กัญชา		431,418.00
7. ลูกหนี้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ (กongsaya)		372,600.00
รวม ลูกหนี้การค้า		92,130,577.95

หมายเหตุที่ 7 ลูกหนี้อื่นระยะสั้น

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ	286,622.72	738,392.55
ลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณ	381,692.28	175,700.00
รายได้ค้างรับ	12,336.93	39,679.26
รวม ลูกหนี้อื่นระยะสั้น	680,651.93	953,771.81

ลูกหนี้เงินยืม ณ วันสิ้นปี แยกตามอายุหนี้ ดังนี้

ลูกหนี้เงินยืม				(หน่วย : บาท)
	ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	เกินกำหนดชำระไม่เกิน	เกินกำหนดชำระเกินกว่า 15 วัน	รวม
2566	668,315.00	-	-	668,315.00
2565	914,092.55	-	-	914,092.55

หมายเหตุที่ 8 สินค้ำคงเหลือ

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
วัตถุดิบ	14,563,845.31	-
สินค้ำสำเร็จรูป	79,566,177.32	-
รวม สินค้ำคงเหลือ	94,130,022.63	-

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ได้เริ่มนำมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 12 เรื่อง สินค้ำคงเหลือ มาถือปฏิบัติในการจัดทำรายงานการเงินปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ทำให้ไม่มีรายการเปรียบเทียบของปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

หมายเหตุที่ 9 วัสดุคงเหลือ

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
วัสดุ	678,904.20	940,829.51
เวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา	92,298.72	326,686.89
รวม วัสดุคงเหลือ	771,202.92	1,267,516.40

หมายเหตุที่ 10 อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ

	(หน่วย : บาท)			
	อาคารและ สิ่งปลูกสร้าง	ครุภัณฑ์	งานระหว่าง ก่อสร้าง	รวม
ราคาทุน				
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565	476,185,823.23	248,233,594.45	4,335,700.00	728,755,117.68
<u>เพิ่มระหว่างงวด</u>				
ซื้อ	648,715.00	34,609,014.60	33,017,350.23	68,275,079.83
รับบริจาค	-	810,680.59	-	810,680.59
รับโอน	12,297,078.36	-	-	12,297,078.36
<u>ลดลงระหว่างงวด</u>				
ตัดจำหน่าย	-	(13,853,558.50)	-	(13,853,558.50)
โอนออก	-	-	(13,032,078.36)	(13,032,078.36)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	489,131,616.59	269,799,731.14	24,320,971.87	783,252,319.60

หมายเหตุที่ 10 อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ (ต่อ)

	(หน่วย : บาท)			
	อาคารและ สิ่งปลูกสร้าง	ครุภัณฑ์	งานระหว่าง ก่อสร้าง	รวม
ค่าเสื่อมราคาสะสม				
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565	172,911,137.25	200,987,447.87	-	373,898,585.12
<u>เพิ่มระหว่างงวด</u>				
ค่าเสื่อมราคาประจำปี	22,298,485.78	18,213,210.49	-	40,511,696.27
<u>ลดลงระหว่างงวด</u>				
ตัดจำหน่าย	-	(13,853,500.50)	-	(13,853,500.50)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	<u>195,209,623.03</u>	<u>205,347,157.86</u>	-	<u>400,556,780.89</u>
มูลค่าตามบัญชีสุทธิ				
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	<u>293,921,993.56</u>	<u>64,452,573.28</u>	<u>24,320,971.87</u>	<u>382,695,538.71</u>
ณ วันที่ 30 กันยายน 2565	<u>303,274,685.98</u>	<u>47,246,146.58</u>	<u>4,335,700.00</u>	<u>354,856,532.56</u>

หมายเหตุที่ 11 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ

	(หน่วย : บาท)
ราคาทุน	
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565	40,058,730.98
<u>เพิ่มระหว่างงวด</u>	
รับโอน	735,000.00
<u>ลดลงระหว่างงวด</u>	
ตัดจำหน่าย	-
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	<u>40,793,730.98</u>

4/3

หมายเหตุที่ 11 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ (ต่อ)

	(หน่วย : บาท)
ค่าตัดจำหน่ายสะสม	
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565	32,362,455.61
<u>เพิ่มระหว่างงวด</u>	
ค่าตัดจำหน่ายประจำปี	3,235,217.37
<u>ลดลงระหว่างงวด</u>	
ตัดจำหน่าย	-
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	<u>35,597,672.98</u>
มูลค่าตามบัญชีสุทธิ	
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	<u>5,196,058.00</u>
ณ วันที่ 30 กันยายน 2565	<u>7,696,275.37</u>

หมายเหตุที่ 12 เจ้าหนี้ระยะสั้น

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
เจ้าหนี้อื่น - หน่วยงานภาครัฐ	8,059.84	40,641.00
เจ้าหนี้อื่น - บุคคลภายนอก	71,167,032.65	26,810,991.46
ใบสำคัญค้ำจ่าย	541,226.93	979,945.89
ค่าสาธารณูปโภคค้ำจ่าย	583,851.87	642,102.08
ใบสำคัญค้ำจ่ายอื่น	158,519.00	-
ใบสำคัญค้ำจ่ายอื่น - บุคคลภายนอก	44,632.73	-
รวม เจ้าหนี้ระยะสั้น	<u>72,503,323.02</u>	<u>28,473,680.43</u>

หมายเหตุที่ 13 เงินรับฝากระยะสั้น

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
เงินรับฝากอื่น	6,895.70	1,218,261.90
เงินประกันผลงาน	128,000.00	95,500.00
เงินประกันอื่น	2,262,588.85	3,594,783.89
รวม เงินรับฝากระยะสั้น	<u>2,397,484.55</u>	<u>4,908,545.79</u>

หมายเหตุที่ 14 เงินรับฝากระยะยาว

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
เงินประกันอื่น - ระยะยาว	90,000.00	90,000.00
รวม เงินรับฝากระยะยาว	90,000.00	90,000.00

เงินประกันอื่น - ระยะยาว จำนวน 90,000 บาท เป็นเงินประกันค่าจ้างจัดสร้างรูปหล่อฤๅษี
ดัดตน ทั้ง 15 ท่า (15 ตน) และรูปหล่อองค์บรมครูชิวโกมารภักดิ์ประดิษฐาน ณ กรมการแพทย์แผนไทยและ
การแพทย์ทางเลือก รับประกัน 10 ปี ครบกำหนดคืนหลักประกัน 1 กรกฎาคม 2572

หมายเหตุที่ 15 ภาวะผูกพัน

- ภาวะผูกพันตามสัญญาเช่าดำเนินงาน

หน่วยงานในฐานะผู้เช่ามีจำนวนชั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตตามสัญญาเช่าดำเนินงาน
ที่ไม่สามารถยกเลิกได้ ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 และ 2565 ดังนี้

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
ไม่เกิน 1 ปี	9,475,325.52	5,976,116.44
เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	12,650,373.64	5,446,728.00
รวม	22,125,699.16	11,422,844.44
- ภาวะผูกพันเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุน		

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
สัญญาที่ยังไม่ได้รับรู้		
อาคาร และสิ่งปลูกสร้าง	16,179,028.13	44,017,000.00
รวม	16,179,028.13	44,017,000.00

หมายเหตุที่ 16 รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสมยกมา	323,410,264.85	328,338,674.44
บวก ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด	125,702,714.23	361,061.72
ยอดคงเหลือหลังปรับปรุง	449,112,979.08	328,699,736.16
บวก รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ	12,152,138.37	(5,289,471.31)
รวม รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสมยกไป	461,265,117.45	323,410,264.85

หมายเหตุที่ 17 การแก้ไขข้อผิดพลาดของงวดก่อน

ในปีงบประมาณ 2566 กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก พบว่า มีการบันทึกบัญชีในปีงบประมาณ 2565 คลาดเคลื่อน รวมจำนวน 125,702,714.23 บาท ดังนี้

1. หน่วยงานปรับปรุงรายการสินค้าสำเร็จรูปและวัตถุดิบ จำนวน 102,103,097.36 บาท ผลกระทบดังกล่าวทำให้รายการสินค้าสำเร็จรูปและวัตถุดิบต่ำไป
2. หน่วยงานปรับปรุงรายการสินค้าสำเร็จรูป จำนวน 23,599,616.87 บาท ผลกระทบดังกล่าวทำให้รายการสินค้าสำเร็จรูปต่ำไป

หมายเหตุที่ 18 รายได้จากงบประมาณ

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
รายได้จากงบประมาณปีปัจจุบัน		
รายได้จากงบบุคลากร	131,304,709.96	125,985,413.56
รายได้จากงบดำเนินงาน	93,586,651.89	98,622,355.19
รายได้จากงบลงทุน	33,795,804.99	26,588,411.48
รายได้จากงบอุดหนุน	16,590,901.50	19,257,112.50
รายได้จากงบกลาง	73,892,581.01	280,907,411.41
รายได้จากงบรายจ่ายอื่น	54,385,711.80	15,770,600.00
หัก เบิกเกินส่งคืนเงินงบประมาณ	(1,909,139.76)	(2,313,088.01)
รวม รายได้จากงบประมาณปีปัจจุบัน - สุทธิ	401,647,221.39	564,818,216.13
รายได้จากปีงบประมาณก่อน ๆ (เงินกันไว้เบิกเหลือเมื่อปีเบิกจ่ายปีปัจจุบัน)		
รายได้จากงบดำเนินงาน	891,978.92	2,470,073.00
รายได้จากงบลงทุน	15,772,500.00	3,845,099.80
รายได้จากงบอุดหนุน	-	6,358,500.00
รายได้จากงบกลาง	3,121,500.00	27,964,600.90
รวม รายได้จากปีงบประมาณปีก่อน ๆ	19,785,978.92	40,638,273.70
รวม รายได้จากงบประมาณ	421,433,200.31	605,456,489.83

หมายเหตุที่ 19 รายได้จากการขายสินค้าและบริการ

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
รายได้จากค่ารักษาพยาบาล	154,876,396.32	91,873,868.90
รายได้จากการขายสินค้า	17,203,086.04	12,880,230.39
รายได้จากการให้บริการอื่น	6,801,084.68	802,540.00
รวม รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	178,880,567.04	105,556,639.29

หมายเหตุที่ 20 รายได้อื่น

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากจากสถาบันการเงิน	91,319.15	74,697.48
รายได้ค่าธรรมเนียมการสอบ	427,091.00	97,300.00
รายได้จากการช่วยเหลือสนับสนุน	23,242,677.02	21,983,555.00
รวม รายได้อื่น	23,761,087.17	22,155,552.48

หมายเหตุที่ 21 ค่าใช้จ่ายบุคลากร

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
เงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง	97,376,207.68	94,520,318.16
ค่าล่วงเวลา	1,353,448.00	816,788.28
เงินตอบแทนพิเศษของผู้ได้รับเงินเต็มขั้น	374,158.78	264,707.73
ค่าจ้าง	7,722,105.10	2,720,383.00
เงินค่าตอบแทนพนักงานราชการ	33,329,628.70	31,651,007.11
ค่ารักษาพยาบาล	14,716,269.90	13,401,248.68
เงินช่วยการศึกษาบุตร	603,921.50	296,375.25
เงินชดเชยสมาชิก กบข.	1,564,161.81	1,525,926.87
เงินสมทบ กบข.	2,346,242.72	2,288,890.29
เงินสมทบ กสจ.	16,146.00	15,327.00
เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	1,374,562.51	895,098.40
เงินสมทบกองทุนเงินทดแทน	34,638.00	68,547.00

หมายเหตุที่ 21 ค่าใช้จ่ายบุคลากร (ต่อ)

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
ค่าเช่าบ้าน	2,214,759.89	1,960,324.62
เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	82,009.83	31,421.20
ค่าตอบแทนเหมาจ่ายแทนการจัดการรถประจำตำแหน่ง	991,200.00	967,602.58
เงินเพิ่ม	3,696,094.14	3,873,500.00
ค่าใช้จ่ายบุคลากรอื่น	18,107,524.00	13,694,480.00
รวม ค่าใช้จ่ายบุคลากร	185,903,078.56	168,991,946.17

หมายเหตุที่ 22 ค่าบำเหน็จบำนาญ

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
บำนาญปกติ	28,402,722.34	26,282,777.40
บำนาญพิเศษ	371,160.00	371,160.00
เงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ	1,011,367.74	1,014,705.00
เงินบำเหน็จ	500,433.60	1,187,146.80
เงินบำเหน็จดำรงชีพ	1,817,198.35	1,100,000.00
เงินช่วยพิเศษกรณีผู้รับบำนาญตาย	41,529.00	-
เงินช่วยการศึกษาบุตร	33,300.00	13,450.00
ค่ารักษาพยาบาล	6,571,964.82	4,485,374.52
รวม ค่าบำเหน็จบำนาญ	38,749,675.85	34,454,613.72

หมายเหตุที่ 23 ค่าใช้สอย

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	15,575,344.90	9,779,659.69
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	7,554,049.77	11,111,073.93
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	4,761,940.29	5,870,267.57
ค่าแก๊สและน้ำมันเชื้อเพลิง	875,368.90	664,571.02
ค่าจ้างเหมาบริการ	76,170,463.91	75,613,748.32
ค่าจ้างที่ปรึกษา	3,483,000.00	5,399,000.00

ก

หมายเหตุที่ 23 ค่าใช้สอย (ต่อ)

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
ค่าจัดหาสินทรัพย์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์	2,000,435.37	1,126,080.63
ค่าใช้จ่ายในการประชุม	5,991,857.67	6,235,425.05
ค่าเช่า	16,417,133.85	5,691,016.03
ค่าใช้จ่ายผลักส่งเป็นรายได้แผ่นดิน	49,566.73	61,924.69
ค่าประชาสัมพันธ์	4,614,127.31	17,878,731.56
ค่าใช้สอยอื่น	2,361,336.17	98,357,622.83
รวม ค่าใช้สอย	139,854,624.87	237,789,121.32

หมายเหตุที่ 24 ค่าสาธารณูปโภค

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
ค่าไฟฟ้า	10,348,992.03	7,654,099.67
ค่าน้ำประปา	518,017.44	456,920.55
ค่าโทรศัพท์	812,110.61	821,046.74
ค่าบริการสื่อสารและโทรคมนาคม	893,114.29	997,309.80
ค่าบริการไปรษณีย์โทรเลขและขนส่ง	1,339,071.00	1,385,920.00
รวม ค่าสาธารณูปโภค	13,911,305.37	11,315,296.76

หมายเหตุที่ 25 ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	22,298,485.78	21,971,425.82
ครุภัณฑ์	18,213,210.49	14,264,253.26
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	3,235,217.37	4,277,229.48
รวม ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	43,746,913.64	40,512,908.56

5/

หมายเหตุที่ 26 ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการดำเนินงาน		
ค่าใช้จ่ายอุดหนุน - หน่วยงานภาครัฐ	50,000,000.00	8,000,000.00
ค่าใช้จ่ายโอนสินทรัพย์ระหว่างหน่วยงาน	-	37.00
ค่าใช้จ่ายอุดหนุนเพื่อการดำเนินงานอื่น	-	150,900.00
รวม ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการดำเนินงาน	<u>50,000,000.00</u>	<u>8,150,937.00</u>
รวม ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค	<u>50,000,000.00</u>	<u>8,150,937.00</u>

หมายเหตุที่ 27 ค่าใช้จ่ายอื่น

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์	58.00	437,896.65
ค่าใช้จ่ายอื่น	2,434,990.99	6,443,677.50
ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - กรมบัญชีกลางโอน เงินกู้ให้หน่วยงาน	-	19,900.00
หัก รายการหักกลับ	(389,497.99)	(936,823.27)
รวม ค่าใช้จ่ายอื่น	<u>2,045,551.00</u>	<u>5,964,650.88</u>
รายการหักกลับมีดังนี้		
รายได้ระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานรับเงินนอก งบประมาณจากกรมบัญชีกลาง	31,746,411.55	25,058,563.73
หัก ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - ปรับเงินฝากคลัง	(31,356,913.56)	(24,121,740.46)
รวม รายการหักกลับ	<u>389,497.99</u>	<u>936,823.27</u>

หมายเหตุที่ 28 การจัดประเภทรายการใหม่

ตัวเลขเปรียบเทียบในรายงานการเงินปี 2565 มีการจัดประเภทใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดประเภทและแสดงรายการในรายงานการเงิน ปี 2566

	ก่อนจัด ประเภทใหม่	เพิ่ม/(ลด)	(หน่วย : บาท) หลังจัด ประเภทใหม่
ลูกหนี้อื่นระยะสั้น	30,879,379.41	(29,925,607.60)	953,771.81
ลูกหนี้การค้า	-	29,925,607.60	29,925,607.60
รวม	<u>30,879,379.41</u>	<u>-</u>	<u>30,879,379.41</u>

หมายเหตุที่ 29 การอนุมัติรายงานการเงิน

รายงานการเงินนี้ได้รับการอนุมัติให้ออกเผยแพร่โดยอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2567

หมายเหตุที่ 30 รายงานฐานะงบประมาณรายจ่าย

รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

รายการ	งบสุทธิหลังโอน เปลี่ยนแปลง	เงินกันไว้เบิกเหลือในปี (การสำรองเงิน)	ใบสั่งซื้อ/สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงบประมาณ แผนงานบุคลากรภาครัฐ					
งบบุคลากร	131,244,036.38	-	-	131,244,036.38	-
งบดำเนินงาน	7,382,600.00	-	-	7,381,287.81	1,312.19
รวม	138,626,636.38	-	-	138,625,324.19	1,312.19
แผนงบประมาณ แผนงานพื้นฐานด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์					
งบดำเนินงาน	40,066,808.10	-	2,402,187.17	37,664,607.63	13.30
งบอุดหนุน	14,898,950.10	-	-	14,894,370.10	4,580.00
งบลงทุน	26,881,100.00	-	-	26,881,099.99	0.01
งบรายจ่ายอื่น	1,062,641.80	-	-	1,062,641.80	-
รวม	82,909,500.00	-	2,402,187.17	80,502,719.52	4,593.31
แผนงบประมาณ แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างให้คนมีสุขภาวะที่ดี					
งบดำเนินงาน	41,700,000.00	-	229,401.19	41,415,978.54	54,620.27
งบรายจ่ายอื่น	3,200,000.00	-	-	3,200,000.00	-
งบลงทุน	35,397,700.00	-	16,195,078.13	19,202,301.87	320.00
รวม	80,297,700.00	-	16,424,479.32	63,818,280.41	54,940.27
แผนงบประมาณ แผนงานบูรณาการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว					
งบดำเนินงาน	2,700,000.00	-	-	2,680,464.10	19,535.90
รวม	2,700,000.00	-	-	2,680,464.10	19,535.90
แผนงบประมาณ แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย					
งบดำเนินงาน	1,000,000.00	-	-	1,000,000.00	-
รวม	1,000,000.00	-	-	1,000,000.00	-
กองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย					
งบรายจ่ายอื่น	50,000,000.00	-	-	50,000,000.00	-
รวม	50,000,000.00	-	-	50,000,000.00	-
รวมทั้งสิ้น	355,533,836.38	-	18,826,666.49	336,626,788.22	80,381.67

หมายเหตุที่ 30 รายงานฐานะงบประมาณรายจ่าย (ต่อ)

รายงานฐานะเงินกันไว้เบิกเหลือมปี ก่อนปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

รายการ	เงินกันไว้เบิก เหลือมปี (สุทธิ)	เบิกจ่าย	คงเหลือ	หมายเหตุ
เงินในงบประมาณ 2565				
งบดำเนินงาน	891,995.54	891,978.92	16.62	
งบอุดหนุน	-	-	-	
งบลงทุน	18,658,700.00	15,772,500.00	2,886,200.00	
รวม	19,550,695.54	16,664,478.92	2,886,216.62	
เงินงบกลาง 2565				
งบดำเนินงาน	3,121,745.35	3,121,500.00	245.35	
รวม	3,121,745.35	3,121,500.00	245.35	
รวมทั้งสิ้น	22,672,440.89	19,785,978.92	2,886,461.97	

๕๖

หมายเหตุที่ 31 รายงานรายได้แผ่นดิน

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

รายงานรายได้แผ่นดิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
รายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ		
รายได้แผ่นดิน - ภาษี	449,320.00	97,010.00
รายได้แผ่นดิน - นอกจากภาษี	43,263,280.18	4,194,620.60
รวมรายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ	43,712,600.18	4,291,630.60
<u>หัก</u> รายได้แผ่นดินถอนคืนจากคลัง	-	-
รายได้แผ่นดินจัดสรรตามกฎหมาย	-	-
รวมรายได้แผ่นดินจัดเก็บสุทธิ	43,712,600.18	4,291,630.60
รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง	43,807,142.51	4,181,575.34
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	(94,542.33)	110,055.26
<u>ปรับ</u> รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	(94,542.33)	110,055.26
รวมรายได้แผ่นดินสุทธิ	-	-

๕๗